

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוהה לצדק**

בעניין:

1. פאתנה אבריק ת.ז. 037428380
2. אחמד זבידאת ת.ז. 033203761
3. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
ע"י עוה"ד סוהאד בשארה ו/או עאדל בדיר ו/או חסן ג'בארין
ו/או מרואן דלאל ו/או ו/או סאוסן זהר ו/או נביל דכורא ו/או
נור אלעטאונה ו/או פאטמה אלעג'ו
מעדאלה - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
ת"ד 510 שפרעם 20200, טלפון 04-9501610, פקס: 04-9503140

נגד

1. מינהל מקרקעי ישראל
ע"י פרקליטות המדינה
רח' סלאח אלדין 29
ירושלים
2. ועדת הקבלה האזורית לישובי משגב
מרכז המידע לקליטה
מטעצה אזורית משגב
ד.נ. משגב 20179
3. רקפת כפר קהילתי – אגודה שיתופית להתיישבות בע"מ
ד.נ. משגב 20175

**בקשה דחופה למתן צו ביניים
בטרם הגשת עתירה**

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת להוציא מלפניו צו ביניים המופנה אל המשיבים והמורה להם לשריין עבור המבקשים מגרש למגורים בישוב הקהילתי רקפת שבמועצה אזורית משגב.

ואלה נימוקי הבקשה:

1. לאור דחיפות הנושא ועל מנת שלא ייווצר שיהוי כלשהו שיפריע לעשיית הצדק בהוצאת צווים אופרטיביים בעניינם של המבקשים 1, 2 באם העתירה תתקבל, מוגשת בקשה זו בנפרד ובטרם הגשתה של העתירה העיקרית. המבקשים מתחייבים במעמד זה להגיש את העתירה העיקרית לכל היותר בתוך 30 ימים ממועד זה. העיכוב בהגשת העתירה העיקרית נובע מהיקפה של העתירה אשר מעבר לעניינם הפרטי של המבקשים 1,2, היא תעלה סוגיות עקרוניות ביותר אודות מדיניות חלוקת הקרקע ויישום עקרונות הצדק החלוקתי. יצוין, כי

הליך זה של הגשת בקשה להוצאת צו ביניים בטרם הגשת העתירה העיקרית (המקביל להגשת בקשות לסעדים זמניים בפני הערכאות האזרחיות) הינו מקובל בפני בג"ץ בנסיבות מיוחדות. המקרה דנן מצדיק את הגשת הבקשה הזו כפי שיוסבר להלן.

2. המבקשים 1, 2 (להלן: המבקשים) הינם בני זוג נשואים, בוגרי החוג לארכיטקטורה בבית הספר לאומנויות "בצל אל" באוניברסיטה העברית בירושלים.

3. בתחילת שנת 2006, ולאחר שהמבקשים החליטו להינשא זה לזו, הם החלו לחפש אופציות מגורים באזור הצפון שיענו על ציפיותיהם לסביבת מגורים בה הם ירצו לחיות ולגדל משפחה.

4. האופציה המועדפת מבחינתם, היתה מגורים בישוב קהילתי במשגב, בו יוכלו ליהנות מבית צמוד קרקע, משירותים ברמה גבוהה ומחיים בקהילה מצומצמת, עם כל היתרונות הכרוכים בכך.

5. משכך החליטו, החלו המבקשים להתעניין להתגורר בישוב רקפת שבמשגב (להלן: "הישוב" או "רקפת"), אשר היה בשלבי הרחבה לקליטת משפחות נוספות. הם פנו למשיבה מס' 2 (ועדת הקבלה האזורית במשגב) ומשם הם הופנו תחילה לועדת המקומי בישוב עצמו.

6. המבקשים נפגשו תחילה עם נציגי הועד המקומי בישוב ומשם עברו להליך על פי החלטה מס' 1015 ו- 1064 למועצת מינהל מקרקעי ישראל. דהיינו, להופיע בפני ועדת קבלה אזורית לקליטה לישובים במשגב.

7. המבקשים התבקשו תחילה לעבור מבחן "התאמה" שיבוצע על ידי חברה אליה הופנו על ידי ועדת הקבלה. המבקשים הופנו למכון קינן-שפי-פרופיל, שילמו מכיסם סך של 560 ש"ח וערכו את המבחנים המבוקשים. מכון המיון החליט, בין היתר, כי:

"פאתנה הינה בחורה אינטלגנטית ובעלת רמה אישית גבוהה [...]. שואפת לפתח את עצמה ולהתקדם בחיים. היא גדלה בבית המדגיש טיפוח ונכונות להתנסות ונראה כי אלו אכן ערכים עמם הולכת בחייה הבוגרים [...]. לפאתנה יכולות בין אישיות נאותות [...]. מרשימה כמי ששואפת להתחבר על הסובבים אותה ונמנעת מקונפליקטים וחילוקי דעות. עם זאת, הרושם הוא שהיא בחורה אינדיבידואליסטית ולכן בסופו של דבר מחפשת להשיג את מטרותיה ופחות מחויבת לכלל ולקהילה בה נמצאת [...]."

"לאחמד רמה אישית נאותה. הוא בחור שאפתן ובעל ציפיות גבוהות מעצמו ויעדים מרחיקי לכת אותם רוצה להשיג בחייו [...]. הוא מחפש להתאים עצמו לנורמות ולכללי ההתנהגות המקובלים. אולם, הוא חסר מידה מספקת של תחכום בין אישי ומתקשה להשתלב בטבעיות בחברה."

8. בסוף, הסתכמה המלצת מכון המיון בכך, כי :

"ההתאמה של המועמדים לקליטה בישוב נמוכה".

9. ביום 5.3.2006 זומנו המבקשים לראיון אישי בוועדת הקבלה לשם החלטה סופית במועמדותם. בוועדת הקבלה נכחו סגן יו"ר המועצה האזורית משגב, נציגת הסוכנות היהודית ונציגת ועדת הקליטה בישוב רקפת.

10. בראיון הנ"ל, כמו גם בפגישה עם ועדת הקליטה בישוב רקפת, הוסבר למבקשים, כי הישוב רקפת הנו ישוב ייחודי בכך שהאוכלוסייה בו היא אוכלוסייה יהודית. חברי ועדת הקבלה אף הסבירו למבקשים, כי קליטת משפחה ערבית בישוב עלול להשפיע לרעה על אפשרות קליטת משפחות יהודיות נוספות בעתיד.

11. ביום 5.3.2006, נתנה ועדת הקבלה את החלטתה ולפיה :

"וועדת הקבלה, בהתאם להחלטה 1015 של מועצת מקרקעי ישראל, דחתה את מועמדותכם לקבלת מגרש ביישוב **רקפת** על בסיס חוות הדעת המקצועית של מכון המיון."

(ההדגשה במקור)

מצ"ב העתק מכתב התשובה של ועדת הקבלה כנספח א'.

12. ביום 11.4.2006, הגישו המבקשים את עררם למינהל מקרקעי ישראל ובו טענו, בין היתר, לבטלות החלטת המשיבה מס' 2 מחמת היותה ניתנת בחוסר סמכות, בהרכב חסר, לא מנומקת, שרירותית, לא לתכלית ראויה מפלה על רקע לאום ו/או דת, בלתי עניינית ובבסיסה עומדים שיקולים זרים.

מצ"ב העתק הערר כנספח ב'.

13. בתשובתו לערר, טען ועד הישוב רקפת, בין היתר, כי אופיו המיוחד של הישוב הוא בהיותו ישוב קטן, המשתכנים בו מאוגדים באגודה שיתופית, פעילויות התושבים בו הן כקהילה "הומוגנית ופעילה" וכל תושב נדרש לקיים חובות ומחויבויות. עוד נטען בתגובת הישוב רקפת, כי "אין בישוב זה הדגשה מיוחדת לנושא דו קיום" יחד עם זאת, הוסיפו נציגי הישוב וטענו, כי רקפת היא ישוב פלורליסטי, ותושביו מחזיקים בדעות ובאורחות-חיים מגוונים. לצד משפחות חילוניות מתגוררות ברקפת משפחות שומרות מסורת."

14. נציגי הישוב רקפת הוסיפו וטענו, כפי שעולה מהחלטת מנהל המשיבה מס' 1 (נספח ה'), כי "[...] שותפים התושבים לפעילויות כגון פרויקט שנת בר מצוה, נטיעות ט"ו בשבט, פעילות חברתית מוגברת בחגים [...]"

מצ"ב העתק תגובת הישוב רקפת לערר כנספח ג'.

מצ"ב העתק תגובת ועדת הקבלה האזורית לערר כנספח ד'.

15. מטיעוני הישוב רקפת עולה ברורות, כי אופיו העיקרי של הישוב הינו כישוב המותר למגורי יהודים בלבד. ההדגשה, כי בישוב חיים גם חילונים וגם שומרי מסורת, כשהכוונה היא כמובן למשפחות יהודיות חילוניות ודתיות וההדגשה על אירועים וחגים יהודיים, כל אלה מסירים כל ספק לגבי אופיו של הישוב כפי שהמשיבות רואות אותו.

16. ביום 22.1.07, קיבלה ב"כ המבקשים את החלטת מנהל המשיבה מס' 1 מר יעקב אפרתי, לפיה הוא מאמץ את המלצת ועדת הערר לדחות את עררם של המבקשים. בהחלטת ועדת הערר הוסבר, בין היתר, כי:

אין זה בסמכות ועדת הערר לדון בטענות שהועלו ביחס להחלטת מועצה 1064, לקריטריונים שנקבעו בה לסמכויות שהוענקו בה לוועדות הקבלה לשובים. לעניין ההרכב החסר של ועדת הקבלה, ועדת הערר אינה מוצאת שיש בהעדר נציג משרד הבינוי והשיכון כדי לפסול את החלטת ועדת הקבלה [...] על פי החלטת המועצה אין לעוררים זכות להביא חוות דעת של מכון בדיקה מטעמם [...]. במקרה זה חוות הדעת של מכון המיון ברורה וחד משמעית [...].

מצ"ב העתק החלטת ועדת הערר כנספח ה'.

17. המבקשים יטענו, כי הן החלטת ועדת הקבלה האזורית במשגב והן החלטת מנהל המשיבה מס' 1 בעררם, הן החלטות שמפלות אותן על רקע לאום ו/או דת, התבקבלו תוך כדי שקילת שיקולים זרים ובלתי ענייניים ופוגעות בעקרון השוויון ובזכויות יסוד של המבקשים, בין היתר לכבוד ולדיוור.

18. המבקשים יטענו לבטלות החלטה מס' 1015 ו-1064 למועצת מינהל מקרקעי ישראל, שבעצם מאצילה את סמכויות מינהל מקרקעי ישראל בחלוקת מקרקעי ציבור בשובים הקהילתיים לוועדות הקבלה האזוריות.

19. ועדות הקבלה, על פי החלטה מס' 1015 של מועצת מינהל מקרקעי ישראל הנה בעלת תפקיד ציבורי לכל דבר ועניין. על אף ניסוח תפקידיהן כוועדות ממליצות בלבד, בפועל מתפקדות ועדות הקבלה כוועדות מחליטות בדבר קבלת מועמדים לשובים הקהילתיים והחקלאיים, ובכך מחליטות בדבר חלוקת משאבי הקרקע הציבורית במדינה.

20. מתן אפשרות ערר, למינהל מקרקעי ישראל, למועמדים אשר מועמדותם נדחתה על ידי ועדות קבלה, אינה הופכת את ועדות הקבלה לוועדות מייעצות, כניסוח החלטה מס' 1015 הנ"ל. שכן ההחלטות לקבל מועמדים ולחלק להם מגרשים, כאמור, הנה של ועדות הקבלה והנן סופיות לעניין זה. מכאן, ועדות הקבלה ממלאות, הלכה למעשה, תפקיד ציבורי אך שלא על פי דין.

21. בנוסף, יטענו המבקשים לפסלות הקריטריון של **התאמה חברתית** בישובים הקהילתיים ולחוסר רלוונטיות מבחני המיון לחיים בישובים אלה ולהחלטה מפלה על רקע לאום ו/או דת ובלתי סבירה של מנהל המשיבה מס' 1.

22. כב' הנשיא (דאז) ברק חידד את סוגייה זו בהלכת **קעדאן** כשקבע, כי ההפליה על רקע לאום בהקצאת קרקע הינה פסולה. היינו, כל החלטה המקצה משאבי קרקע ומדירה את האוכלוסייה הערבית בתור שכזו – ובהתאם למבחן התוצאתי- תהיה פסולה. מילותיו של כב' הנשיא (דאז) מחדדים את הסוגייה לאמור:

”מסקנתי הינה, איפוא, זו: החלטה שהמינהל היה מקבל להקצות במישרין מקרקעין בטל עירון להקמת יישוב קהילתי ליהודים בלבד, היתה פוגעת בתכלית (הכללית) המונחת ביסוד סמכותו של המינהל, והיא הגשמת השוויון...נמצא, כי החלטה כזאת, לו היתה מתקבלת, היתה בלתי חוקית...אכן, אני מוכן להניח -בלי לפסוק בדבר- כי קיימים מצבים בהם טיפול נפרד אבל שווה הוא טיפול חוקי...מצב דברים זה – בו טיפול נפרד עשוי להחשב חוקי – אינו מתקיים במצב הדברים שפנינו.”

בג"צ 6698/95 קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל ואח', נד(1) 258, 279-278.

23. אי מתן צו ביניים כמבוקש ואי שריון מגרש למבקשים, עד לדיון והחלטה בעתירתם אשר תוגש בקרוב, ייתר את הדיון בסוגיות העקרוניות והחשובות בתיק דנן. יתירה מכך הדבר אף עלול לגרום למבקשים נזק בלתי הפיך שבמידה ועתירתם תתקבל, לא יהיה לעניין כל נפקות מעשים אם לא יוותרו מגרשים שתוכל המשיבה מס' 3 להעמיד לרשותם.

24. המבקשים יטענו כי הוצאת צו ביניים לא תגרום כל נזק למשיבים, אולם, וכאמור, אי הוצאתו עלולה לגרום להם נזק בלתי הפיך.

ראה לעניין זה:

בר"ם 301/03 אחים סקאל ואח' נ' רשות שדות התעופה ואח', תק-על 2003(1) 279, 281.

בר"ם 1557/02 מגמארט ציוד ספורט בע"מ נ' מדינת ישראל, משרד הבטחון, תק-על 2002(2) 1807.

בר"ם 5756/03 חלף ואח' נ' מדינת ישראל, תק-על 2003(3) 770.

25. יצויין, כי ביום 1.2.2007, פנו המבקשים, באמצעות ב"כ אל מנהל המשיבה מס' 1 והמחליט בעררם, והודיעו לו כי בכוונתם להגיש עתירה לבית המשפט העליון כנגד החלטתו הנ"ל וביקשו, כי על מנת לא לייתר את הדיון בעתירתם, יורה הנ"ל על שריון מגרש בישוב רקפת על שם המבקשים.

מצ"ב העתק המכתב כנספח ו'.

26. עד ליום הגשת בקשה זו, לא התקבלה כל תגובה לפנייה הנ"ל. מכאן הגשת בקשה זו בטרם הגשת העתירה העיקרית וזו על מנת למנוע עשיית אי צדק בעניינם של המבקשים שקיבלו רק לאחרונה את ההחלטות הסופיות בעניינם.

27. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה זו.

סוהאד בשארה, עו"ד

ב"כ המבקשים